

වැදගත් වාස්තු විද්‍යාත්මක ස්මාරක/ගොඩනැගිලි හා සම්ප්‍රදායික ගොඩනැගිලි සමූහ ඡායාරූපගත කිරීම

– වැදගත් වාස්තු විද්‍යාත්මක ස්මාරක/ගොඩනැගිලි ඡායාරූපගත කිරීමේ භූමිකාව

ඡායාරූප ගත කෙරෙන වස්තුව ගොඩනැගිලි වුවද, නොවුවද, සංස්කෘතික දේපළ වල ඡායාරූප ගත යුත්තේ දැනට තිබෙන හොඳම ඡායාරූප ක්‍රමය යොදා ගෙන ය. තවද, ඒවා ගබඩා කල යුත්තේ, අර්ධ නිත්‍ය (වීරාත්) කාලයක් ඒවා දිරාපත් වීම හෝ විනාශ වී යාම වැළැක්වෙන ආකාරයට ය. එමෙන්ම, සංස්කෘතික දේපළ වල වාර්තාවන් (ලේඛන) මතු පරම්පරාවේ පොදු යහපත උදෙසා භාවිතා කල යුත්තේ ය. සේයා පට ගබඩා කිරීම පිණිස ඒවා තැබිය යුත්තේ නිසි උෂ්ණත්වයක් හා ආර්ද්‍රතාවයක් පවත්වා ගත හැකි තත්වයක් යටතේ ය. අනෙක් අතට, අවශ්‍ය විට, ඩිජිටල් දත්ත ඒ ඒ කාලයට ගැලපෙන ගොනු ෆෝමැට් (file format) වලට පරිවර්තනය කල යුතු ය.

– වැළලී ඇති සංස්කෘතික දේපළ (පුරාවිද්‍යාව) ඡායාරූප ගත කිරීමේ වෙනස

භූමිකාව හා වැදගත්කම එකම වුවද, පහත දැක්වෙන පරිදි මූලික ස්ථාවරයේ හා ඡායාරූප ක්‍රමවේදයේ යම් වෙනස්කම් තිබේ:

1. බොහෝ අවස්ථාවල දී, ගොඩනැගිලි සේයා රූගත කිරීමට අවශ්‍ය කෝණය කුඩා බැවින්, වස්තුවල හැඩය බොහෝ විට ගැලපෙන ලෙස සකස් කිරීම අවශ්‍ය වේ. කාච කොටස (ඉදිරි තැටිය) ඉහලට එසවෙන කැමරා වලන ක්‍රමය උපයෝගී කර, විශාල ආකෘතියේ කැමරාවලින් පර්යාලෝකය (perspective - ඇත දේ කුඩාවට පෙනීම) නිවැරදි කල හැක. මිමී 35 කැමරා ගත් කල, එහා මෙහා කල හැකි කාචය යොදා ගනිමින් එසවීමේ කාර්යය සිදු කල හැක.
2. ඡායාරූප ගන්නා කාලය (සෘතුව), කාලගුණය, දවසේ වේලාව තීරණය කිරීම. විශේෂයෙන්ම, ගොඩනැගිලි ව්‍යුහයේ පිට පැත්ත ඡායාරූප ගත කිරීමේ දී.
3. අලුත්වැඩියා කර ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කල යුතු ගොඩනැගිලි/ස්මාරක සම්බන්ධයෙන්, පෙර හා පසු ඡායාරූප සුදානම් කිරීම බොහෝ විට අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා, ප්‍රතිෂ්ඨාපනයෙන් පසු ගොඩනැගිල්ල පෙනෙන ආකාරය පිළිබඳ ව ඔබට පැහැදිලි දර්ශනයක් තිබිය යුතු අතර, වෙනස බැලීම සඳහා පෙර හා පසු ඡායාරූප ගැනීමේ කෝණ, ප්‍රතිෂ්ඨාපන කාර්යයන්ට ප්‍රථම ව තීරණය කල යුතු ය.
4. ජාතික වශයෙන් නම් කර තිබෙන සංස්කෘතික දේපළවලට අදාළ ව්‍යාපෘති සඳහා, කොලෝටයිප් (collotype) මුද්‍රිත වාර්තාවක් අවශ්‍ය වන අතර, එවැනි මුද්‍රණ වල ලක්ෂණයක් වන තාන හැඩැති මොනෝක්‍රෝම් අනු සේයා පට (negative films) සකස් කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙම ක්‍රියාවලියට ප්‍රමාණවත් පළපුරුද්දක් අවශ්‍ය වේ.
5. වස්තුවල පිට පැත්ත ඡායාරූප ගත කිරීම පිණිස හිරු එළිය ප්‍රධාන අලෝක ප්‍රභවය වුවද, සියලුම අවස්ථා වල දී ම පාහේ තවමත් අතිරේක ෆ්ලූෂ් එකක් භාවිතා කෙරේ.

- ක්‍රම ශිල්ප

1. ෆිල්-ෆ්ෆ්ෆ් (Fill-in Flash) ක්‍රමය

ෆිල්-ෆ්ෆ්ෆ් යනු හිරු එළිය හා කෘතීම ආලෝකය (ෆ්ෆ්ෆ් එක) එකවිට ලබා දෙන (සමකාලික) ඡායාරූප ශිල්පයකි. හිරු එළිය ප්‍රධාන ආලෝක ප්‍රභවය වශයෙන් යොදා ගැනේ; ඒ අතර, අඳුරු හා අපැහැදිලි කොටස් දීප්තිමත් කිරීම පිණිස පිරවුම් ආලෝකයක් වශයෙන් ෆ්ෆ්ෆ් එකේ ආලෝකය යොදා ගැනේ. ෆ්ෆ්ෆ් එකේ ආලෝකය ක්ෂණික ආලෝකයක් බැවින්, ෂටර් වේගය ක්‍රමයක් වුවත්, අධිනිරාවරණය/උණනිරාවරණය තීරණය වෙන්නේ සිදුරු ප්‍රාචීරයේ ප්‍රමාණය මත පමණි. (ෆෝකල්-ප්ලේන් focal-plane ෂටර් ගතහොත්, සමකාලික කරණ ලද ප්‍රදේශයේ ෂටර් වේගය කැමරා වර්ගය මත රඳා පවතී). අනෙක් අතට, හිරු එළිය අඛණ්ඩ එළියක් බැවින්, ෂටර් වේගයට පවා ආලෝකය හා අඳුරු ප්‍රදේශ ගැලපිය හැක. ෆිල්-ෆ්ෆ්ෆ් ක්‍රම ශිල්පය මෙම ගති ලක්ෂණය භාවිතා කරයි.

පලමුවෙන්ම, සිදුර සකසන්න. ඉන් පසු, සිදුරට යෝග්‍ය වන ෆ්ෆ්ෆ් එකේ ආලෝක තීව්‍රතාව තීරණය කරන්න. ඉන් පසු, ආලෝක තීව්‍රතාවට ගැලපෙන පරිදි ෂටර් වේගය තීරණය කරන්න.

2. පර්යාලෝකය නිවැරදි කිරීම (කැමරා වලනය)

බොහෝ අවස්ථාවලදී, ඉදිරි තැටිය (කාව තලය) එසවීම පිණිස කැමරා වලනය ක්‍රමය භාවිතා කෙරේ.

පසු තලය (නාභිගත කිරීමේ-නිර තලය) සමහර ඡායාරූපමය දර්ශන සඳහා, ඡායාරූපය ගන්නා කෝණය අනුව සුළු වශයෙන් එහා මෙහා වෙනස් කෙරේ.

3. ක්ෂේත්‍රයේ ගැඹුර

වස්තුවේ කොටසක් පෙනෙන ලෙස නාභිගත කල විට, නාභිගත කොටස පමණක් නියුණු හා පැහැදිලි වුව ද, ඉදිරි හා පසුපස කොටස් නාභිගත නොවී අපැහැදිලිව පෙනේ. එසේ වුවද, ඔබ විසින් ක්‍රමයෙන් සිදුරු ප්‍රාචීරය වැසුව හොත්, ඉදිරි හා පසුපස කොටස්ද මිනිස් ඇසට පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි පරිදි, දෘෂ්‍යමාන ප්‍රේක්ෂාවලිය (spectrum) තුළ වඩා තීව්‍ර වේ. ක්ෂේත්‍රයේ ගැඹුර යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ නියුණු හා පැහැදිලි වන මෙම ප්‍රේක්ෂාවලියයි.

ක්ෂේත්‍රයේ ගැඹුර, වස්තුවට තිබෙන දුර මත හෝ, එකම සිදුරු අගය වුව ද භාවිතා කෙරෙන කාචයේ නාභිගත දුර මත රඳා පවතී.

ෆිල්-ෆ්ෆ්ෆ් (Fill-in Flash) ප්‍රායෝගිකව

අංක 1 ඡායාරූපය වනුයේ, සම්ප්‍රදායික ජපන් නගර දර්ශන වල නිතරම දැකිය හැකි, කපරාරු බිත්තිවල කළ ගරාදි ජනේල සහිත නාගරික නිවාස ඇති විදියක පින්තූරයකි. මෙම ඡායාරූපය ගෙන ඇත්තේ පැහැදිලි දිනක ඩිජිටල් තනි කාච ප්‍රත්‍යාවර්තිත කැමරාවක් මගින් ස්වයංක්‍රීය මෝඩ් එකෙහි (අන්දමෙනි).

මෙම අවස්ථාවේ දී, අහසේ හා මාර්ගයේ සුදු පාට හා ගරාදි ජනේල හා ලී වැටවල කළ පාට අතර සාමාන්‍ය නිරාවරණය ගණනය කරමින් වර්ණය නියෝජනය කිරීමට ඩිජිටල් කැමරාව උත්සාහ කල ද, මාර්ගය, අහස හා විදියේ පිටුපස අවිච්චි පෙනෙනුයේ ඉතා දීප්තිමත්ව වන අතර, අඳුරු පාට ගරාදි හා අගුව අධික අඳුරු ලෙස

නියෝජනය වේ. නිවාස සම්බන්ධ දෘෂ්‍යමය තොරතුරු අවශ්‍ය වී ඇති නිසා, ෂටර් වේගය එක් පියවරක් සෙමින් ක්‍රියා කරවන්න. (සිදුරු ප්‍රාචීරය විවෘත කිරීමෙන් අඳුරු ඡායාරූපයක දීප්තිමත් භාවය වැඩිකල හැකි මුත්, එය ක්ෂේත්‍රයේ ගැඹුරට බලපාන බැවින්, ෂටර් වේගය මගින් දීප්තිමත් භාවය ගැලපීම යෝග්‍ය වේ.)

එහි ප්‍රතිපලයක් වශයෙන්, 2 වන ඡායාරූපයේ ගරාදි කොටස් වඩා පැහැදිලිව පෙන්නුම් කල ද, මාර්ගය හා වීදියේ පසුපස තවමත් අධික ලෙස දීප්තිමත් හා සුදු පාට වේ.

3 වන ඡායාරූපයේ දීප්තිමත් භාවය, පර්යේෂණයක් වශයෙන් තවත් එක් පියවරකින් වැඩි කරන ලදී. ලෙළසිඵ සංසිද්ධියක් (flare phenomenon) ඇතිවී මාර්ගය හා අහස අතර මායිම මැකී ගියේ ය.

ස්වයංක්‍රීය මෝඩි එකෙන් වළාකුළු සහිත දිනයක දී 4 වන ඡායාරූපය ලබා ගන්නා ලදී. පැහැදිලි දිනයක දී ලබා ගත් ඡායාරූපයට සාපේක්ෂව, කළු හා සුදු ප්‍රමාණ වඩා පටු වී යහපත් වුවද, අගුව යට ප්‍රදේශය තවමත් අඳුරු ය. 5 වන ඡායාරූපයේ දී, දීප්තිමත් භාවය තවත් එක් පියවරකින් වැඩි කරන ලදී. එය තරමක දියුණුවක් වුවද, ඉහල මාලයේ වහලයේ උළු මත ලෙළසිඵවක් ඇති විය. ඒ අනුව, සිදුරු ප්‍රාචීරය යාන්තමින් වැසූ අතර, ෆ්ලේ එක ඉදිරි පසින් භාවිතා කරන ලදී. අවසාන වශයෙන්, 6 වන ඡායාරූපය නිර්මාණය වූ අතර, එහි දී වීදියේ පසුපස ලෙළසිඵවක් නොමැති අතර, ගරාදි ද පැහැදිලිව නිරීක්ෂණය වේ.

(1 වන ඡායාරූපය)

(2 වන ඡායාරූපය)

(3 වන ඡායාරූපය)

(4 වන ඡායාරූපය)

(5 වන ඡායාරූපය)

(6 වන ඡායාරූපය)